

tíðindablaðið

Útgevart: p/f sosialurinn

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinnArgjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Køvandi og drepani

MIKUDAGIN hevði lögtingið 1. viðgerð av einum uppskoti frá javnaðarflokkinum, har mælt verður til, at tingið tekur skipafløgupolitikk landsstýrisins til umrøðu.

SOMULEIDIS varð mælt til at tingið tekur til umrøðu landsstýrisins totala forboð móti innflutningi av skipum og landsstýrisins stóðutakan til stuðulslán; og veðhald í sambandi við umbygging av eldri skipum.

EFTIR AT formaður javnaðarflokksins hevði lýst stöðuna og gongdina á hesum øki tók lögmaður orðið. »Yvirlegin« og hástóður vildi lögmaður »ignorera« spurningin. Tað einasta hann vildi gera viðmerking til, var, at tað, sum Atli Dam hevði sagt um, at umsóknarar ikki fáa svar frá landsstýrinum, ikki var rætt. Umsóknarar fáa at vita, at teir onki svar fáa, og at teir skulu biða í tolni.

AÐRIR ÚR samgonguni, sum tóku orðið um hetta mál, settu spurningin meira álvarsaman. T.d. lögtingsmennirnir Olaf Olsen og Hilmar Kass. Teir vóru so at siga samdir við javnaðarflokkinum og samdir við Atla Dam í øllum tí hann hevði ført fram. Hin »yvirlegni, hástóri og ignorandi« lögmaðurin gjørdist sjálvandi nakað lotur og hámur nú hann gjørdist varugur við, at aðrir settu spurningin álvarsaman og áhugaverdan. Og sjálvandi legði referenturin hjá Dimmalætting blýantín frá sær.

FLEIRI TÓKU undir við, at politikkurin hjá landsstýrinum á hesum øki hevur ført til, at gomul og ónýtilig skip orsakað av tí totala innflutningsbanninum hava fingið eitt óveruligt söluvirði innanlands. Teir, ið hava selt hesi skip ov dyrt, hava fingið ov nógvan pening til forbrúk og tað hevur sjálvandi ført til størri innflutning og harvið til størri hall bæði á handilsjavnanum og gjaldsjavnanum.

HINVEGIN HAVA teir, ið hava

oddagrein

keypt hesi skip ov dyrt verið noyðdir at tikið ov stór lán, og harvið er uttanlandsskuldin og eisini gjaldsjavnahallið vaksið. Nú hesi skip eru vorðin so dyr — standa í so nógvum peningi — hava tey ongan møguleika fyri at bera seg, og tað al ætta má tí hækka stuðulsveitir innar úr ráfiskagrunninum. Hetta førir til eina økta almenna peningánýtlu. Taka vit saman he hevur hesin politikkur ført til størri uttanlandsskuld, størri gjaldsjavnahall, størri hall á handilsjavnanum og størri almenna peningánýtlu.

EIN ONNUR avleiðing av hesum politikki er, at tann veiðuorka, vit fyri nøkrum árum síðani høvdu til ídnaðarkvotuna í EF sjógvi nú er horvin. Hesin parturin av veiðufloktanum er seldur og/ella umbygdur til trolveiðu undir Føroyum. Úrslitið er at vit ikki hava nóg stóra veiðuorku til at veida ídnaðarkvotuna í EF sjógvi, og at veiðuorkan á ávisum øki undir Føroyum og eftir ávisum fiskasløgum, nevniliga toski, hýsu og upsa er vorðin alt ov stór.

LANDSTÝRIÐ átti heldur at viðgjørt allar umsóknir um innflutningsloyvi so hvørt. Tá talan er um innflutningsloyvir til skip at veida á tí djúpa vatninum áttu nøkur at verið givin. Somuleiðis áttu innflutningsloyvir at verið givin tá talan er um innflutning av yngri og meira rationellum skipum ímóti at eldri og órationell skip fara av landinum ístaðin. Eisini er tað óráttvíst, at menn, ið hava mist síni skip, ikki fáa onnur ístaðin.

TAÐ, SUM ER mest skaðiligt av øllum er, at umsóknarar onki svar fáa, men skulu biða í mánaðar og ár. Um hesir finga at vita, at teir ikki finga innflutningsloyvi, kundu teir beinan vegin meðan fløguhugurinvar umhugsað aðrar lögur ístaðin. Hendan endaleysa biðingin er køvandi og drepani. Hon drepur bæði dirvi og áræði hjá monnum. Øll falla í fátt og uppgæva alt.

Á bygdamenningarleið

Javnaðarflokkurin legði herfyri á ting uppskot um kommunalan útjavningargrunn.

Hesin er ætlaður at menna figgarliga veiku kommunurnar, so hugsingur kann vera hjá teimum um at verða við í idnaðarbyggingini, sum má fara fram um landið alt, eisini í útjáraðækjunum, um arbeiðs- og búleikarmøguleikar annars skulu tryggast øllum landsins borgarum.

Úrslitini av ov stórum miðsavn av vinnulivi eins og av umsiting eru ymsar metingar um.

Tó eru ivaleyst allir ibúgar landsins samdir um, at tjóðin ikki í nógv stóran mun ger nýtslu av avmarkaða landaøki okkara, um fólkid verður troðkað saman á nøkrum fáum stórplássum.

Einstøk dømi eru um eldri stórvirki, ið hóast broyttu tíðarnar og miðsavn hava varðveitt stöðu teirra í heimbyggunum. Hetta er at fegnast um, serstakliga tað arbeiðið, hesi kasta av sær. Hinvegin eru alt ov mong dømi um so stóran kapitalflutning úr byggunum til eitt nú Havnina, at

framhaldandi virksemd hjá hesum einstaklingum og fyrirkomum úti um landið ikki hevur verið møgulig ella bert eitt eiti.

Gleðiligt er tó, at tað nú er farið at bragda vinnuliga á onkrum av smærru plássunum.

Avgerandi neyðugt er tað tí, at vaksandi ansurin fyri virkismennandi tiltøkum úti um landið verður figgarliga stuðlaður á ein slíkan hátt, at virkisføra fólkid veruliga kann fara undir vinnufremjandi tiltøk á heimaplássum teirra.

Lættliga kundi tað hent, um vit ikki menna útjáraðækini vinnuliga, at øll tann ómetaliga samfelagsorka, vit seinastu tjúgu árin hava lagt í útbygging av havnum og vegasambandinum, kundi verið farin hentari.

Slíkar afturhaldshugsanir eiga tó ikki at fáa fastatøkur á okkum.

Tvørturímóti skal tað ráðaloysi, ið í mongum førum tykist at valda, tá talan er um bygdamenning, sum skjótast elva borgarum landsins eins og politiskum ábyrgdarstovnum til ikki longur at drála við veruligum tiltøkum.

Hetta krevur nakað av sjálvransakan bæði fyri bygda- og stórstaðarfólk.

Beinleiðis gjald frá meiri mentu kommununum til tær undirmentu er kanska ikki møguligt at fáa semju um. Ivi man tó ikki vera um, at figgarliga sterku kommunurnar taka undir við uppskoti javnaðarflokksins um kommunalan útjavningargrunn, sum ætlandi skal figgjast av lögtinginum og møguliga umsitat av kommununum í felag.

Heldur er einki yvir at dylja, at bygdafoðkið, um bygdamenning skal eydnast, í størri mun enn higartil má hava fyri eyga tann tørv, heimbygdir teirra hava fyri vinnuligari menning — og hesum samsvarandi taka stöðu fyri at virka og bugga á heimplássum teirra.

Tað gerst sjálvsagt ikki frá degi til annan at leggja niður arbeiðið á stórplássi ella bý, men endaliga valið fyri ella ímóti bygdaferðunum má gerast fyrr ella seinni. Tess skjótari tess betur.

Hetta val verður munandi lættari, um semja fæst frá almennari síðu um størri bygdamenningarsuðul enn higartil — um t.d. uppskot javnaðarflokksins um kommunalan útjavningargrunn verður samtykt.

RÁN

Besta prísinn fyri besta fiskin

Meginfelag Útróðrarmanna minnir við hesum skrivi landsstýrið á umsóknina frá Ráfiskanevndini um loyvi at broyta avreiðingarprísirnar

Vit hava fingið boð um, at umsókn okkara til Ráfiskanevndina, sum fall har, við atkvøðugreiðslu í fyrstu atløgu, í aðru atløgu eina viku seinni, bleiv viðtikið av einum meirluta. So tit eiga nú at hava fingið umsókn frá Ráfiskanevndini, har teir biðja tykkum um loyvi til at eta avreiðingarprísirnar av nýggjum.

Vit loyva okkum at minna tykkum á ta umsókn, vit sendu tykkum samstundis sum vit bóðu Ráfiskanevndina sækja tykkum um loyvi til frávík.

Vit vilja so tíðuliga og greitt, sum vit duga, undirstrika, at fyrsta floks fiskur, sum nýttast kann til alla framleiðslu,

sjálvt til teir kræsnastu kundarnar, hann má fáa ein væl hægri avreiðingarprið, enn tann meira ívamsami fiskurin í góðsku.

Og vit vilja undirstrika, at tað er góðskan, sum skal verða avgerðandi fyri, at menn fáa henda hægsta prísinn, og ikki veiðureiðskapurin. Vit minna tykkum á, at bátarnir sum trola á landleiðini, hava lóggilding og ásetta veiðutíð, just fyri at góðskan skal vera fyrsta floks. Og hetta er tann fiskurin eisini, sum allar royndir visa.

Ti er tað sera óráttvíst, at hesir liggja eina heila krónu lægri í avreiðingarpriðsum enn aðrir. Vit biðja um, at fáa hetta rættað, og minna á, at eisini ísfiskiskip vanliga hava størsta partin av veiðuni við ynskjuligari góðsku.

Tað verður tað, sum fyrst verður veitt á ov longum túrum og aðrir innrættning- og arbeiðstrupulleikar, sum kunnu partvis trekja frá góðskuni, men upp móti hesum kunnu vit við vissu siga,

at so leingi tann besti fiskurin ikki hevur besta avreiðingarprið, og soleiðis skapar eina kapping um góðsku, og gevur nakað at stremba eftir hjá fiskimonnum, so fáa vit ikki skil á góðskutrupulleikum.

Vit meta, at allir fiskimenn skilja hetta; eisini teir, sum myndugleikarnir møguliga meta, at teir kunnu ganga ov nær.

Hetta er bert ein leið, sum vit skulu inn á, fyri at fiskivinnan skal virka rætt.

Jú fyrr lurtað verður eftir okkum, jú betur fyri allar, og fyri eftirtíðina.

Virðingarmest
Vegna Starvsnevndina
Olaf M. Sivertsen
Jákup A. Joensen
Jón Hansen
Isak Matras